

Slovenský sociolog P. Guráň výstižně klasifikuje čtyři procesy změn instituce rodiny, které JSOU charakteristické zvláště pro několik posledních desetiletí [Guráň 1997]. Podle něj se rodinné vztahy stávají demokratičtějšími a individualizovanějšími, rodina je otevřenější vůči vnějšímu světu a vedle sebe existuje několik různorodých forem rodinného uspořádání. Procesem demokratizace rozumí úsilí o rovnoprávnost mezi muži a ženami a postupnou změnu genderových rolí. Individualizace rodinných vztahů zase odkazuje k možnosti svobodného výběru partnera podle vlastního uvážení. Rodina dále už netvoří izolovaný svět, jakousi komunitu nezávislou na vnějším dění a určující si vlastní pravidla. Je úzce spjata s ostatními společenskými institucemi a všechny vnější změny se dotýkají i jí samotné. Kromě klasického modelu nukleární rodiny, který je založen na přítomnosti dvou rodičů a jejich dětí, se dnes běžně setkáváme i s jinými formami rodinného soužití, například neúplnými rodinami, nesezdaným soužitím s dětmi, rodinou tvořenou manželi, jejich společnými dětmi a dětmi z minulých manželství či soužití a to zdaleka ještě není podán vyčerpávající výčet.